Partea I

1

Eu sunt făcut din ceea ce a rămas de la alții. Asta am reținut eu de la biata mea măicuță, nemulțumită de performanțele mele școlare, sportive, neîndemânarea de care am dat dovadă încă de mic, ca și de faptul că întotdeauna eram ultimul. Ultimul deasupra liniei, dar ultimul, așa că nu i-am dat motive de a se lăuda cu băiatul ei, care nici măcar frumos nu era.

Eu însă am văzut lucrurile puțin diferit. Ultimul deasupra liniei e mult mai bine decât primul sub linie. Apoi am privit în jur: o gospodină blazată, o curvă fără clienți, un contabil cu mintea obosită de cifre, un mare șmecher în căutare de mici excrocherii, toți visând aiurea o mare aventură în Himalaya, în Triunghiul Bermudelor, în jungla amazoniană, în timp ce marea aventură, cea mai periculoasă, cea mai atroce este la îndemâna oricui: să ai timp liber și să începi să-ți pui întrebări.

„Cine sunt eu? Ce caut eu în lumea asta ciudată? Am sau nu vreun rost? Ceea ce fac este bine sau rău?"

Până la urmă tot ultimul deasupra liniei am intrat la una dintre cele mai căutate facultăți ale momentului, facultate la cursurile căreia m-am împrietenit cu universul online. O

lume prin care te poți plimba nestingherit, fără să deranjezi pe cineva și fără să fii deranjat.

În mediul virtual poți fi cine vrei, dar în special cine ai vrea să fii și nu se poate în viața reală. Aici s-au întâlnit prostia cu minciuna ca să construiască marile valori ale zilei: semianalfabeți care le știu pe toate, dar care nu se pot exprima liber din cauza celor care își pierd aiurea timpul în biblioteci.

Aici mintea poate fi mobilată cu cele mai halucinante imbecilități, iar dacă identitatea îți este furată nu ar trebui să-ți faci vreo problemă, pentru că îți procuri foarte repede o alta mult mai grozavă.

Aici poți afla tot ceea ce nu s-a întâmplat vreodată și poți deveni partizanul unei cauze total străine ție, eliberându-te de chestiuni stresante peste care tocmai ai trecut, iar dacă nu ești bun de nimic, e locul ideal pentru a face bani. Mulți bani!

Aici frumusețea se face din pixeli, umplându-ți sufletul de o bucurie absolut cibernetică, dându-ți apoi un ghiont pentru a-ți căuta sufletul-pereche prin cabluri și semnale.

Spațiul virtual este plin de tot ce nu există și de nimic, de iluzii, de speranțe, de capcane, de labirinturi fără ieșire, drumuri către nicăieri, visuri împotmolite, filozofii de malul șanțului, iar dacă ai noroc și în final găsești ceva de valoare, nu mai ești capabil să-l recunoști.

În concluzie, eu cred că spațiul virtual este doar un țărm îndepărtat și exotic pentru sufletele care nu se vor cunoaște cu adevărat niciodată. O mare singurătate colectivă.

2

La marginea prăpastiei stătea un bătrân obosit de vremuri. Cu mulți ani în urmă, atunci când a venit în sat de aiurea, nimeni nu îi știa numele și, pentru că nu puteau să-l bârfească fără să-i spună într-un anume fel, i-au spus, la întâmplare, Străinul.

Lumea vorbea că vine de undeva de foarte departe și că poartă cu el povara unui număr îngrozitor de mare de crime, însă dacă-l întrebai pe cine a omorât, el răspundea, zâmbindu-ți amar:

— Mi-am omorât doar timpul. Dacă îl socotești în ani, am 80 de victime, dacă îl socotești în luni, am 960 de victime, dacă îl socotești în zile, am 28 800 de victime, așadar totul e relativ, cum spunea deșteptul deșteptților de pe Terra.

— Ești, prin urmare, familiar cu moartea.

— Toți suntem. Omul și moartea sunt o pereche de îndrăgostiți perfectă. Eu cred că doamna aceasta se plictisea, uitată undeva în Univers, iar la crearea omului s-a trezit. Acum iscodește și cum te naști, cum te ia în primire. Te urmărește o vreme să vadă ce faci dacă nu te bagă în seamă, apoi, încet-încet, te pricopsește cu dureri de tot felul și ești

obligat să mergi la colaboratorul ei cel mai apropiat: medicul. Ceva mai târziu începe să-ți taie din plăceri: asta nu mai poți, asta nu mai poți, asta nu mai ai voie... Apoi începe să-ți omoare speranțele. Ușor-ușor începi să privești viața cu ură, începi să te plângi, să plătești pentru păcatele tinereții, pentru ca în final, bătrân și bolnav, să o dorești din ce în ce mai tare. Ea te dorește, tu o dorești, exact ca o pereche de îndrăgostiți perfectă, așa cum îți spuneam adineauri.

Veneam foarte des în vizită la bătrânul acesta. Stăteam întinși pe burtă la marginea prăpastiei, privind cum jos, la aproximativ 700 de metri, pe o autostradă largă, care părea, de acolo de sus, doar o bandă îngustă, zbârnâiau mașinuțe furate din colecția unui puști.

— De acolo de jos, brazii cei falnici din spatele nostru par niște bonsai drăgălași. Așa este, prietene, și în viață. Depinde întotdeauna din care parte privești.

Nu știu de ce, dar omul acesta mi-a stârnit interesul, fără să bănuiesc vreo secundă că, peste ani, faptele comise de el în trecut aveau să joace un rol extrem de important în viața mea de adult.

Intuiam că sufletul acestui bătrân ascunde o mare durere și, pentru că lumea râde întotdeauna cu mare plăcere de suferința unor astfel de oameni, el și-a ascuns, prudent, durerea sub masca unui zâmbet.

Încet-încet, Străinul a început să aibă oarecare încredere în mine, așa că, în momentul în care am înțeles că nu se mai teme, i-am pus întrebarea care mi se înfipsese în creier încă din momentul în care am aflat că poartă cu el povara unui număr îngrozitor de mare de crime:

— Ai fost vreodată îndrăgostit?

— Dragostea este ca fulgerul, te loveşte fără să te întrebe dacă doreşti ori nu. Atunci când mi-a fost sorocit, m-am îndrăgostit nebunește de cea mai frumoasă femeie din lume. Aşa mi se părea mie că este. Un chip simplu şi senin ce amintea de o icoană bizantină. Trupul ei zvelt şi frumos bronzat de la natură era o adevărată reclamă la păcat. Fata aceea era o împletire ciudată între icoană şi ispită. În mod firesc, m-am socotit cel mai mare norocos în clipa în care ea mi-a mărturisit că simte la fel pentru mine. Am trăit în perioada aceea arzând amândoi aceeaşi flacără sfântă, zburând amândoi cu o singură pereche de aripi, visam amândoi aceleaşi visuri încărcate de speranțe, dorințe şi aspirații comune. Nu am cuvinte să îți descriu ce am trăit în perioada aceea. Îmi doream din tot sufletul să o fac fericită, aşa că am luat hotărârea stupidă să plec în SUA, să fac un pic de avere, apoi să mă întorc pentru a o lua cu mine acolo.

Am plecat. Am lucrat câte şaisprezece–optsprezece ore pe zi, am reuşit să îmi asigur, cât de cât, o sursă sigură de venit pentru a plăti o chirie decentă şi am închiriat o locuință rezonabilă pentru doi porumbei.

Voiam totuşi mai mult pentru ea, aşa că am rugat-o să mai aştepte puțin, iar ea mi-a răspuns că nu îşi doreşte decât să fie cu mine. Mi-a scris: „Dacă cineva m-ar lega de munți, iar tu m-ai chema la tine, eu aş veni degrabă cu munții în spinare".

La asemenea vorbe, i-am scris că plec în două zile spre ea, dar, din lipsă de bani, aveam să călătoresc cu vaporul.

Călătoria a durat două săptămâni, timp în care n-am putut comunica absolut deloc deoarece pe vremea aceea nu existau telefoane mobile. Odată ajuns în port, am căutat-o

nerăbdător cu privirea, convins de prezența ei, pentru că era la curent cu data, ora și locul sosirii mele, dar, spre surprinderea mea, nu venise. Am căutat un telefon public, am format numărul ei de acasă, însă nu mi-a răspuns. O teamă imensă a cuprins întreaga mea ființă, gândindu-mă că sigur i s-a întâmplat ceva foarte rău. Am luat primul tren spre capitală, un tren cu băncile ca de jăratic.

Acasă la ea, am crezut că rup poarta de fier imensă pentru că era încuiată, însă am fost oprit de un vecin speriat, care striga, disperat, din curtea lui:

— Ce faci, nebunule? Este deja la primărie, nu știi că se căsătorește azi?

— Nebun ești tu! am strigat eu, convins, în momentul acela, că este la cununia vreunei prietene foarte bune, motiv pentru care nu a putut veni să mă întâmpine.

Am sărit într-un taxi pentru a ajunge cât mai rapid la primărie. Acolo însă, în fața monumentalei clădiri, iubita mea, cu un buchet de flori în mână, la brațul șefului ei, zâmbea fericită înconjurată de cunoscuți și prieteni. Brusc, am simțit că amorțesc, așa că m-am sprijinit de mașină. Pentru întâia oară în viața mea mintea refuza cu desăvârșire să creadă ceea ce ochii vedeau. O furtună a pornit în interiorul meu: disperare, furie, panică. Aerul a devenit, fulgerător, de sticlă. Gândurile mele, asemenea unor păsări atinse de gloanțe, se loveau de craniu ca de stâncile unor munți apăruți din senin, prăbușindu-se în gol. Cuvintele fierbinți îmi ardeau mucoasa bucală, refuzând să iasă din gură. Fără să îmi dau seama ce fac, l-am lovit cu putere pe șoferul de taxi, l-am aruncat din mașină, m-am urcat la volan, apoi am intrat cu viteză în

ceea ce credeam, în momentul acela, că este o iluzie și numai atât.

Mai târziu am aflat că nu a fost o iluzie, dar eram deja arestat. Avocații m-au scos din închisoare, motivând, cu ajutorul psihiatrilor, că nu aveam discernământ la momentul comiterii faptei. M-au scos din închisoare pentru a mă interna în spital.

Aici s-a oprit, m-a sfredelit cu privirea să vadă ce reacție are o poveste ca asta în mintea mea de adolescent, apoi a tăcut.

3

Străinul, cum îl numeau sătenii în bârfele lor, mi s-a părut un tip extrem de interesant, așa că veneam foarte des „la prăpastie“ să-l ascult. Studiase filozofia și îi plăcea să vorbească, în special despre Socrate ori despre Platon, de parcă stătuse cu ei la o bere.

— Socrate, spunea moșneagul, vedea foarte simplu prostia, doar ca lipsă a inteligenței, dar îi recunoștea pe proști după meteahna lor de a crede că ei știu totul, motiv pentru care nu puneau întrebări, nu căutau adevărul, nu doreau să se cunoască pe sine. După Socrate, pentru a deveni înțelept era suficient să-ți recunoști ignoranța.

Platon, în *Republica*, vorbește despre prostie ca o rătăcire a sufletului în întunericul neștiinței. După el, prostul este prizonierul propriilor iluzii, confundând aparența cu adevărul.

Bătrânul nu prea era de acord cu prietenii lui Socrate și ai lui Platon. El susținea că prostia, în sens filozofic, nu este lipsa inteligenței, ci absența dorinței de a înțelege. Nu e neapărat o boală a minții, ci o lene a spiritului. Este acel refuz tăcut de a pune întrebări, preferința comodă pentru certitudini goale în locul îndoielii fertile. Prostia nu locuiește în cap, ci în orgoliul care nu lasă gândul să circule.

Filozoful Dietrich Bonhoeffer spunea că prostia e mai periculoasă decât răutatea, pentru că prostul nu înfruntă argumentele, ci se ferește de ele. Nu vrea adevărul, ci doar un ecou al convingerilor lui. Prostia, în fond, este o formă subtilă de trufie: crede că nu mai are nimic de învățat. Și, paradoxal, cu cât este mai profundă, cu atât se crede mai specială și râde, dar nu pricepe de ce râde.

Era sublim, doar că pe mine mă interesa mult mai mult viața lui decât Socrate, Platon și părerea lor despre prostie și proști. Abia târziu, după ce Străinul s-a dus acolo unde urma să se împace cu victimele lui, am înțeles cât de utile mi-au fost în viață poveștile acestea.

Nu știu din ce motiv bătrânul a căpătat din ce în ce mai multă încredere în mine, fapt care l-a făcut să își deschidă în fața mea, fără menajamente, sufletul obosit, explicându-mi de ce îl obsedează prostia.

— Când stau și cuget la toate prin câte am trecut, îmi spunea, apare întotdeauna întrebarea: eu sunt nebun ori prost? A crede în vorbele pompoase de genul „aș veni la tine cu munții în spinare“ este sigur o prostie. Dacă mi-aș fi văzut de treabă, cu siguranță, mi-ar fi scris că între timp s-a căsătorit, eu aș fi suferit, fără crize de nebunie, fără morți, fără închisoare ori spital de nebuni. Cu sufletul rănit, puteam trăi o perioadă singur, apoi încet-încet aș fi reînceput să iubesc, pentru că, fără dragoste, viața e ca mâncarea de regim pe care a trebuit să o suport în spital.

Din prost am deveni nebun, pentru că, în momentul acela, am trecut granița dintre „nu pot înțelege“ și „nu mai pot suporta“. Între prostie și nebunie este o potecă foarte îngustă pe marginea prăpastiei minții. Prostia este un

câmp arid, unde gândurile cresc rare și uscate. Dincolo, în prăpastie, ideile ard incredibil de vii, nepermis de multe și insuportabil de dureroase. Prostul nu știe niciodată ce pierde, motiv pentru care întotdeauna este liniștit și sigur de el. Nebunul simte absolut totul, și pentru aceea se sfărâmă. La granița aceasta între prostie și nebunie am trăit râzând și plângând, căutând echilibru dintre prea puțin și prea mult.

În ospiciu erau mai mulți pacienți în situația mea. Le-am ascultat poveștile cu interes, deoarece sufletul meu spera că, înțelegându-i pe ei, mă înțelegeam, până la urmă, pe mine. Cea mai interesantă poveste a fost isprava a doi bătrâni, soț și soție, care nici măcar nu își mai doreau să iasă din spital, nu mai aveau unde merge.

Soții aceștia au avut inițial o avere mare: o fermă de animale nu prea departe de capitală și o fată extrem de frumoasă pe care au reușit să o trimită la cele mai bune școli din țară pentru a părea deșteaptă. Fata a luat cu chiu, cu vai, o diplomă de absolvire la școala aceea faimoasă, dar, în final, tot numai frumusețea și zestrea i-au impresionat pe curtezani.

Unul dintre admiratorii ei, un olandez, nici foarte june, nici foarte frumos, dar care a reușit să o convingă că are averi în Olanda, s-a mutat împreună cu ea într-un apartament extrem de luxos amplasat în centrul capitalei, apartament pe care fermierii i-l cumpăraseră fetiței lor când a început facultatea.

Povestea lor de dragoste era absolut minunată, numai că, atunci când a aflat despre venirea unui moștenitor, amorezul s-a evaporat, pur și simplu. După un timp, fermierii cei fericiți au devenit bunici fericiți. În ciuda faptului că tati